

Tygodnik Gospodarczy

WYDAWNICTWO
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W POZNANIU

Organ publikacyjny Wojewódzkiego Wydziału Apropozycji i Handlu, Wojewódzkiego Wydziału Przemysłowego, Izby Przemysłowo-Handlowej i Izby Rzemieśniczej w Poznaniu

Rok II 29 czerwca 1946 Nr 26

Zmiany w podatku od wynagrodzeń

Rada Ministrów uchwaliła w dniu 6 czerwca 1946 r. dekret nowelizujący przepisy o podatku od wynagrodzeń.

Dekret ten wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 lipca 1946 r. To też z dniem tym przepisy dekretu należy stosować nawet w tym przypadku, gdyby dekret nie został na czas ogłoszony w Dzienniku. Ustaw R. P.

Nowela wprowadza cały szereg bardzo istotnych zmian do obowiązujących przepisów o podatku od wynagrodzeń, stąd też prosimy Szan. Czytelników, będących w posiadaniu wydania specjalnego „Tygodnika” Nr. 1: „Podatek od wynagrodzeń”, o skreślenie w tym wydaniu odnośnych artykułów dekretu, których brzmienie zostało zmienione i dołączenie niniejszego numeru „Tygodnika”.

Dla ułatwienia orientacji podajemy zmiany wprowadzone przez wspomnianą nowelę z dnia 6. czerwca 1946 r. o ile możliwości w takim układzie, w jakim ułożone jest wydanie specjalne.

Zwracamy uwagę, iż nowela wprowadza nie tylko zmiany w brzmieniu przepisów dotychczasowych, lecz nadto wprowadza postanowienia całkowite nowe.

Pojęcie wynagrodzenia

Art. 2.

(3) Wartość pieniężną świadczeń w naturze szacuje się na podstawie cen wolnego rynku. W przypadku udzielania tych świadczeń w formie odpłatnej, doliczeniu do wynagrodzenia podlega różnica między ceną wolnego rynku a ceną zapłaconą przez podatnika.

(4) Minister Skarbu w porozumieniu z ministrem Pracy i Opieki Społecznej oraz ministrem Przemysłu po zasięgnięciu opinii Komisji Centralnej Związków Zawodowych może ustalać odmiennie od zasady na każdy rok kalendarzowy określonej w ust. (3) dla wszystkich lub niektórych kategorii podatników wartość pieniężną świadczeń w naturze w postaci żywienia, mieszkania służbowego, światła, opadu, węgla i użytkowania roli oraz wartość pieniężną ordynarii wydawanych w granicach norm układu zbiorowego pracy pracownikom, zatrudnionym w go-

spodarstwach rolnych w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym.

(5) Wysokość cen wolnego rynku ustalają dyrektorzy izb skarbowych co najmniej raz na pół roku w miesiącu czerwcu i grudniu na następne półrocze, posilkując się przeciętnymi cenami wolnego rynku w sprzedaży spożywcom. Ceny te mogą być ustalane bądź jednolicie dla całego okręgu izby skarbowej, bądź też odmiennie dla poszczególnych jego części.

Normy o których wyżej mowa, podamy Szan. Czytelnikom do wiadomości, skoro tylko ustalone zostaną przez izbę skarbową.

(6) (nowy) Upoważnia się ministra Skarbu do wprowadzenia ryczałtów wartości pieniężnej świadczeń w naturze przy zastosowaniu przepisów ust. (3) i (4). Ryczałty te mogą być ustalane jednolicie dla całego Państwa lub okręgów izb skarbowych bądź i ich części, a także dla pracowników poszczególnych kategorii płatników lub oddzielnych zakładów pracy. Uprawnienie to może minister Skarbu przelać na dyrektorów izb skarbowych.

Umieszczony w wydaniu specjalnym pod art. 2 ust. (5) okólnik ministerstwa Skarbu z dnia 16 maja 1945 r. obowiązuje tylko do dnia 30 czerwca 1946 r. W sprawie szacowania wartości pieniężnej świadczeń w naturze, wypłacanych w okresie od 1 lipca 1946 do 31 grudnia 1946 r. obowiązują następujące zasady (okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 12 czerwca 1946 r.):

1. Wyżywienie.

a) Wartość wyżywienia w stołówkach w formie posiłków w stanie przyrządzonym, wydawanych pracownikowi i ewtl. drugiemu ze współmałżonków oraz członkom rodziny pracownika w rozumieniu art. 9 dekretu o podatku od wynagrodzeń (nazywanymi w dalszym ciągu zarządzenia osobami korzystającymi ze stołówki) w miejscu pracy, bądź w lokalu wskazanym przez pracodawcę do spożycia na miejscu lub zabrania ze sobą, należy ustalać w wysokości sumy ponoszonej przez pracodawcę (z wyłączeniem sum odpłat ponoszonych

W tym numerze:

Zmiany w podatku od wynagrodzeń — Reprywatyzacja majątków opuszczonych a podatki — Poradnik księgowego — Zagadnienie Ziem Odzyskanych — Na froncie inicjatywy prywatnej — Majątki porzucone a podatki — Komunikaty.

W najbliższych numerach:

Powstanie i wygaśnięcie zobowiązań podatkowych — Zagadnienie podatku komunalnego od wypłaconych wynagrodzeń — Pojęcie pracowników umysłowych — Kto podlega ubezpieczeniom społecznym — Poradnik księgowego — Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe — Na froncie inicjatywy prywatnej — Komunikaty.

Stałe działy:

Skarbowość — Księgowość — Pieniądz i kredyt — Sprawy socjalne — Komunikacja — Ustawodawstwo handlowe — Administracja przemysłowa — Przemysł — Rzemiosło — Handel.

przez pracowników) na rzecz poszczególnych osób korzystających ze stołówki.

Przy wyplatach wynagrodzeń z góry przy ustalaniu wartości wyżywienia może być przyjęta suma poniesionych przez pracodawcę kosztów w ostatnim okresie wypłaty.

Przykład I.

Pracodawca ponosi na rzecz stołówki opłatę w kwocie 10 zł dziennie na każdą osobę korzystającą ze stołówki. Wartość wyżywienia dla tej osoby przyjmuje się w wysokości 10 zł dziennie.

Przykład II.

Pracodawca wpłaca na rzecz stołówki ogólną sumę 300.000 zł za pewien okres czasu, np. za jeden miesiąc. Ze stołówki korzysta 500 osób, zatem wartość wyżywienia na jedną osobę przyjmuje się w wysokości 600 złotych miesięcznie lub 20 zł dziennie.

b) W przypadkach, gdy ustalenie wysokości ponoszonych przez pracodawcę kosztów wyżywienia na rzecz osób korzystających ze stołówki jest utrudnione (np. poniesione koszty na stołówkę są zbyt wysokie ze względu na tworzone zapasy na okresy następne itp.) lub gdy dzienny koszt poniesiony na ten cel przez pracodawcę przekracza 60 zł na każdą osobę korzystającą ze stołówki, wartość **całodziennego** wyżywienia ustala się w wysokości 60 zł dziennie na jedną osobę.

W przypadku wyżej wspomnianym, gdy ustalenie ponoszonych przez pracodawcę kosztów wyżywienia jest utrudnione, a zdaniem rady zakładowej lub miejscowego związku zawodowego, do którego należy ogół pracowników danego zakładu pracy, wartość posiłków w poszczególnych zakładach pracy liczona według cen rynkowych jest niższa od 60 zł, upoważnia się naczelnika właściwego urzędu skarbowego do odpowiedniego — stosunkowo do cen rynkowych — jej obniżenia na wniosek rady zakładowej lub związku.

Przy wydawaniu przez pracodawcę tylko **obiadu**, wartość tego posiłku przyjmuje się w wysokości 50% wartości całodziennego wyżywienia, przy wydawaniu zaś tylko kolacji lub śniadania, wartość każdego z tych posiłków przyjmuje się w wysokości 25% tej wartości.

2. Mieszkanie służbowe.

Wartość pieniężną **bezpłatnego mieszkania służbowego** przyjmuje się według obowiązujących w danej miejscowości ustawowych norm komornego za mieszkania podobne. W razie udzielenia przez pracodawcę mieszkania służbowego w formie **odpłatnej** według cen niższych od określonych w zdaniu poprzedzającym norm komornego, doliczeniu podlega różnica między normą ustawową obowiązującą w danej miejscowości o kwotę faktycznie zapłaconą przez pracownika.

3. Światło.

Wartość pieniężną światła przyjmuje się według zużycia i obowiązującej w danej miejscowości ceny energii elektrycznej lub gazu. W razie niemożności ustalenia wartości światła w sposób wyżej wskazany, wartość jego przyjmuje się w wysokości 30 zł miesięcznie od jednej izby.

4. Opał.

Wartość pieniężną opału przyjmuje się w wysokości 60 zł miesięcznie od jednej izby w okresie pełnego roku.

5. Węgiel deputatowy.

Wartość pieniężną węgla deputatowego ustala się na podstawie ceny zasadniczej III grupy dla orzecha II klasy I, która to cena według cennika obecnie obowiązującego wynosi 475 zł za jedną tonnę.

6. Użytkowanie roli.

Wartość pieniężną użytkowania roli przyjmuje się w sumie odpowiadającej 2 kwintalom żyta z jednego hektara ziemi ornej, liczoną według miejscowych cen wolnego rynku.

7. Ordynarie.

Wartość pieniężną ordynarii, wydawanych w granicach norm układu zbiorowego pracy pracownikom zatrudnionym w gospodarstwach rolnych w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym, przyjmuje się w wysokości 50% miejscowych cen wolnego rynku.

Biorąc pod uwagę wprowadzoną ostatnią zmianę zasad wypłaty wynagrodzeń w przedsiębiorstwach państwowych i pozostających pod zarządem Państwa drogą kasowania lub znacznego zredukowania świadczeń w naturze i zastąpienia ich równowartością w gotówce, Ministerstwo Skarbu pole-

ca do wynagrodzeń pracowników tych przedsiębiorstw stosować w drodze wyjątku przepisy dekretu w nowym brzmieniu, poczynając od wypłat dokonywanych od dnia 1 czerwca 1946 r., bez względu na czas za jaki one przypadają.

Niedobrane z tego tytułu sumy podatku od wynagrodzeń Ministerstwo Skarbu umarza na podstawie art. 123 Ordynacji Podatkowej.

W przypadku dokonania potrąceń w myśl dotychczasowej skali podatkowej, pracodawcy służy uprawnienie do sprostowania dokonanych obliczeń i wpłat podatku według skali dekretu w nowym brzmieniu oraz potrącenia ewent. nadpłaty z podatku należnego za następne miesiące.

O dokonaniu sprostowania pracodawca obowiązany jest zawiadomić urząd skarbowy w terminie do dnia 31 lipca 1946 r. w formie pisemnej przez uczynienie odpowiedniej wzmianki w wykazie potrąceń lub w liście płacy.

Zwolnienia Przedmiotowe

Art. 5 ust. 1.

6. skapitalizowane renty, wypłacane z funduszków Państwa lub zakładów ubezpieczeń społecznych;

16. jednorazowe zapomogi ślubne, porodowe i pogrzebowe do wysokości 3.000 zł, jeżeli są udzielane w okresie sześciu tygodni przed lub po zdarzeniu;

17. dary pieniężne i w naturze do wysokości 6.000 zł z tytułu co najmniej 25-letniego okresu trwania pracy;

19. wynagrodzenia nie przekraczające w stosunku rocznym 36.000 zł, chyba że dekret niniejszy stanowi inaczej.

Powstanie obowiązku podatkowego

Art. 7.

1. Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wypłacenia wynagrodzenia i jest niezależny od tego, czy wynagrodzenie zostało wypłacone za czasokres bieżący, przeszły lub przyszły.

2. Rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy, w którym powstał obowiązek podatkowy.

Zniżki Rodzinne

Art. 9.

1. Jeżeli podatnik ma na utrzymaniu więcej niż dwoje dzieci, podatek obniża się o 25%, jeżeli ma więcej niż czworo dzieci, podatek obniża się o 50%. Całkowite zwolnienie od podatku następuje wówczas, gdy podatnik ma więcej niż sześcioro dzieci na utrzymaniu.

2. Zniżka, o której mowa w ust. 1., odnosi się tylko do tych podatników, których wynagrodzenie nie przekracza 120.000 zł w stosunku rocznym i którzy w okresie wypłaty wynagrodzenia nie są podatnikami w podatku dochodowym. W przypadku, gdy oboje ze współmałżonków pobierają wynagrodzenie, zniżka przysługuje tylko mężowi, żonie zaś jedynie wówczas, gdy wynagrodzenie męża jest zwolnione od podatku na mocy art. 5 ust. 1. pkt. 20.

3. Za dzieci uważa się dzieci z małżeństwa, pozamałżeńskie, przysposobione i pasierbów do lat 18, jeżeli nie są podatnikami w podatku dochodowym lub w podatku od wynagrodzeń.

4. Ta sama zniżka przysługuje również na dzieci starsze do ukończonych lat 24 życia, jeżeli pobierają one naukę lub odbywają praktykę zawodową i jeżeli nie są podatni-

Źródło zakupu żelaza

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu zawiadamia, że Wielkopolska Centrala Żelaza, Rur i Urządzeń Sanitarnych — Spółdzielnia Pracy z o. u. — Centrala w Poznaniu, ul. Żydowska 2/3 telefon nr. 32-53 posiada na składzie pewną ilość żelaza, z tego około 70 ton na składzie w Warszawie.

Z uwagi na nie wystarczające przydziały żelaza i stali dla przemysłu prywatnego z Centrali Żelaza i Stali w Katowicach, Departament Przemysłu Miejscowego poleca korzystać z tego źródła zakupu.

Co do sortymentu towarów i warunków dostawy należy porozumieć się bezpośrednio z Centralą w Poznaniu, względnie z pełnomocnikiem na Warszawę ob. Imiowski, Warszawa, Próżna 14.

kami w podatku dochodowym lub w podatku od wynagrodzeń.

Wysokość i sposób pobierania podatku
Art. 11.

1. Podatek wymierza się według następującej skali:

Stopień wynagr.	Wysokość wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym w złotych		Stopa proc. podat.
	Ponad	Do	
1.	36.000	42.000	1
2.	42.000	48.000	1,5
3.	48.000	54.000	2
4.	54.000	60.000	2,5
5.	60.000	70.000	3
6.	70.000	80.000	4
7.	80.000	90.000	5
8.	90.000	100.000	6
9.	100.000	110.000	7
10.	110.000	120.000	8
11.	120.000	130.000	10
12.	130.000	140.000	12
13.	140.000	160.000	14
14.	160.000	180.000	16
15.	180.000	200.000	18
16.	200.000	240.000	20
17.	240.000	280.000	22
18.	280.000	320.000	24
19.	320.000	360.000	26
20.	360.000	400.000	28
21.	400.000	450.000	30
22.	450.000	500.000	32
23.	500.000	550.000	34
24.	550.000	600.000	36
25.	600.000	700.000	38
26.	700.000	800.000	40
27.	800.000	900.000	42
28.	900.000	1.000.000	44
29.	1.000.000	—	46

2. Podstawę do ustalenia stopy procentowej podatku stanowi wynagrodzenie obliczone w stosunku rocznym.

3. Dla ustalenia stopy procentowej i obliczenia podatku wynagrodzenie zaokrąglą się do pełnych dziesiątków złotych w dół, zaś sumę podatku do pełnych złotych, odrzucając końcówki wyrażone w groszach.

4. Minister Skarbu może obniżyć w drodze rozporządzeń skalę z ust. 1. oraz podwyższyć kwotę wynagrodzenia wolnego od podatku.

Art. 12.

1. Podatek od wynagrodzeń, wypłacanych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, pobiera się drogą potrącenia od wypłacanego wynagrodzenia kwoty należnego podatku według skali z art. 11.

2. Do potrącenia kwoty należnego podatku obowiązani są pracodawcy (władze, urzędy, instytucje, przedsiębiorstwa i w ogóle wszyscy pracodawcy wypłacający wszelkiego rodzaju wynagrodzenia) przy każdej wypłacie wynagrodzenia.

3. Jeżeli pracodawca nie potrąca należnego podatku, lecz ponosi go z własnych funduszy, obowiązany jest przyjmując za podstawę do ustalenia stopy procentowej i obliczenia podatku taką kwotę, aby po potrąceniu od tej kwoty należnego podatku pozostała różnica wyrażała sumę przypadającą pracownikowi do wypłaty. Zasada powyższa ma zastosowanie, gdy wynagrodzenie przekracza 120.000 zł w stosunku rocznym.

4. Przy wypłacie wynagrodzeń periodycznych zmieniających stosuje się postanowienia art. 11 ust. 2 dopóty, aż łączna suma wynagrodzeń w danym roku kalendarzowym przekroczy 36.000 zł, po czym w celu ustalenia stopy procentowej podatku należy stosować postanowienia ust. 8.

5. W przypadku, gdy obliczenie podatku w sposób przewidziany w ust. 4. za poszczególne czasokresy wypłaty jest dla pracodawcy uciążliwe, może on przy wypłacie każdego wynagrodzenia stosować ogólne zasady obliczania podatku (art. 11 ust. 2). Jednakże przy wypłacie wynagrodzenia za ostatni czasokres każdego półrocza roku podatkowego pracodawca, stosując zasady wyrażone w zdaniu poprzedzającym, obowiązany jest obliczyć ogólną sumę wynagrodzeń wypłacanych danemu pracownikowi w tym półroczu i po do-

prowadzeniu tej sumy do stosunku rocznego, ustalić kwotę należnego podatku.

Jeżeli obliczony w ten sposób podatek przekroczy kwotę podatku potrąconego w okresie półrocza od bieżąco dokonywanych wypłat, różnicę należy potrącić przy ostatniej wypłacie wynagrodzenia za dane półrocze i wpłacić do kasy urzędu skarbowego w terminie 7 dni po upływie miesiąca, w którym potrącenie zostało dokonane.

Jeżeli zaś z obliczenia wyniknie nadpłata, pracodawca zachowuje ją na podatek przypadający od bieżąco wypłacanych danemu pracownikowi wynagrodzeń za pierwsze czasokresy wypłaty następnego półrocza.

6. O dokonaniu w myśl ust. 5. skorygowaniu podatku pracodawca zawiadamia pisemnie urząd skarbowy przez uczynienie odpowiedniej wzmianki w wykazie potrąceń lub w liście płacy. Gdyby stosunek umowy o pracę został rozwiązany przed zarachowaniem nadpłaty, pracownik może żądać od urzędu skarbowego zarachowania tej nadpłaty na inne należności podatkowe lub w braku tych należności — wypłacenia jej w gotówce.

7. W celu obliczenia podatku przy wypłacie wynagrodzenia nieperiodycznego (jednorazowego), dolicza się je wraz z poprzednio wypłaconymi w danym roku kalendarzowym wynagrodzeniami nieperiodycznymi do obliczonej w stosunku rocznym sumy ostatniego periodycznego wynagrodzenia i ustaloną w ten sposób stopę procentową stosuje się do bieżąco wypłaconego wynagrodzenia nieperiodycznego.

8. W stosunku do osób, które wynagrodzeń periodycznych nie otrzymują, podstawę do ustalenia stopy procentowej podatku stanowi kwota wypłaconego wynagrodzenia.

W przypadku powtarzających się w ciągu roku wypłat nieperiodycznych należy dodać do kwoty bieżąco wypłacanej sumę wypłat już dokonanych i na podstawie łącznej sumy ustalić stopę procentową i obliczyć podatek. Od tak ustalonej kwoty podatku potrąca się podatek uprzednio już pobrany, a pozostała różnica stanowi podatek przypadający bieżąco do potrącenia.

9. Podatek należy potrącić w ten sposób, aby z wynagrodzenia wyższego stopnia po pobraniu podatku nie pozostało mniej, niż pozostaje z najwyższego wynagrodzenia bezpośrednio niższego stopnia, po potrąceniu podatku na ten stopień przypadającego.

Dodatkowe Opłaty Pracodawcy,

Art. 13.

1. Pracodawca, wypłacający poszczególnemu pracownikowi wynagrodzenie w sumie nieprzekraczającej 80.000 zł w stosunku rocznym, obowiązany jest oprócz potrąconego pracownikowi podatku w myśl art. 11, uiścić z własnych funduszy dodatkową opłatę według następującej skali:

Stopień wynagr.	Wysokość wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym w złotych		Roczna suma dodatkowej opłaty w zł
	Ponad	Do	
1.	—	36.000	3.600
2.	36.000	42.000	3.240
3.	42.000	48.000	2.940
4.	48.000	54.000	2.580
5.	54.000	60.000	2.160
6.	60.000	65.000	1.740
7.	65.000	70.000	1.620
8.	70.000	75.000	720
9.	75.000	80.000	480

4. (nowy) Sumę dodatkowej opłaty zaokrąglą się do pełnych złotych, odrzucając końcówki wyrażone w groszach.

Art. 14.

Kwoty należnego podatku, potrącone przez pracodawcę przy wypłacie wynagrodzenia (art. 11 i 12) lub ponoszone przez pracodawcę z własnych funduszy (art. 12 ust. 3.), jak również kwoty dodatkowych opłat (art. 13), pracodawca jest obowiązany wpłacić do kasy właściwego urzędu skarbowego w terminie 7 dni po upływie miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiła wypłata wynagrodzenia, z dołączeniem wykazu potrąceń, sporządzonego według przepisanej wzoru lub też odpisu listy płacy, zawierającej dane niezbędne do sprawdzenia prawidłowości dokonanych potrąceń.

Opodatkowanie łącznych wynagrodzeń

Art. 15.

1. Pracodawca, wypłacający osobie u niego zatrudnionej dwa lub więcej wynagrodzeń, obowiązany jest, jeżeli łączna suma tych wynagrodzeń za dany rok kalendarzowy przekracza 36.000 zł, obliczyć podatek, przyjmując za podstawę łączną sumę tych wynagrodzeń.

2. Jeżeli obliczony w ten sposób podatek przekroczy kwotę podatku potrąconego w myśl art. 11, różnicę należy potrącić dodatkowo najpóźniej przy ostatniej wypłacie wynagrodzenia za dany rok kalendarzowy i wpłacić do kasy urzędu skarbowego w terminie do 7 dnia następnego miesiąca po dokonaniu ostatniej wypłaty. Przez kwotę podatku potrąconego w myśl art. 11 należy rozumieć kwotę podatku skorygowanego zgodnie z przepisem art. 12 ust. 5 i 6.

Art. 17.

1. Osoby, które otrzymują wynagrodzenia od różnych pracodawców, obowiązane są po upływie roku kalendarzowego uiścić tytułem podatku od wynagrodzeń różnicę między należnością podatku od łącznego rocznego wynagrodzenia według skali art. 11, a kwotą potrąconą w trybie art. 12 tytułem podatku w ciągu ubiegłego roku. Przez kwotę podatku potrąconego według skali art. 11 należy rozumieć kwotę podatku skorygowanego zgodnie z przepisem art. 12 us. 5 i 6.

Przepisy karne

Art. 18.

Do przestępstw z zakresu podatku od wynagrodzeń stosuje się odpowiednio przepisy części IV Oryncacji Podatkowej.

Okresy Przejściowe

Przepisy noweli stosuje się do wynagrodzeń wypłacanych od dnia 1 lipca 1946 r. bez względu na czas, za jaki przypadają.

Przy ustalaniu wysokości różnicy podatku w myśl art. 15 oraz różnicy od łącznych wynagrodzeń (art. 17) za rok 1946 skalę podatku przewidzianą w art. 11 w brzmieniu nadanym przepisami noweli a odpowiadającą sumie całorocznego wynagrodzenia stosuje się do wynagrodzeń wypłacanych w okresie lipiec — grudzień 1946 r.

Podatek należny od wynagrodzeń wypłaconych do dnia 30 czerwca 1946 r. należy obliczyć według skali przewidzianej w art. 11 dekretu z dnia 18 sierpnia 1945 r. o podatku od wynagrodzeń w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie noweli, również odpowiadającej sumie całorocznego wynagrodzenia.

Przy wypłacie wynagrodzeń nieperiodycznych (art. 12 ust. 8.) za okres lipiec — grudzień 1946 r. za podstawę do obliczenia podatku według skali art. 11 w brzmieniu nadanym przepisami noweli, przyjmuje się wysokość wynagrodzenia wypłaconego od początku roku, zaś odliczeniu od sumy przypadającego podatku podlega podatek pobrany od początku roku na zasadzie przepisów w tym okresie obowiązujących.

W przypadkach, gdy po dniu wejścia w życie noweli wypłacone zostanie wyrównanie wynagrodzenia za okres poprzedzający dzień 1 lipca 1946 r., za podstawę do obliczenia podatku według skali art. 11 w brzmieniu nadanym przepisami noweli przyjmuje się wysokość poprzednio wypłaconego wynagrodzenia łącznie z bieżąco wypłaconym wyrównaniem, zaś odliczeniu od sumy przypadającego podatku podlega podatek poprzednio pobrany na zasadzie przepisów w tym okresie obowiązujących.

Reprywatyzacja majątków opuszczonych a podatki

Podajemy Czytelnikom do wiadomości wyjaśnienia dotyczące opodatkowania majątków opuszczonych i porzuconych. Osoby, którym przywrócono posiadanie majątków opuszczonych, pociągnięte będą do obowiązku podatkowego również za okres czasu, w którym dany majątek znajdował się pod zarządem państwowym.

Majątek opuszczony znajduje się pod zarządem państwowym albo zarządem osób prawnych prawa publicznego, instytucji społecznych, organizacji kulturalnych i oświatowych itp. w zasadzie tylko czasowo, a to do chwili wydania przez sąd grodzki, na wniosek właściciela opuszczonego majątku lub krewnych właściciela, postanowienia o przywróceniu im posiadania, a co za tym idzie i zarządu oraz użytkowania tego majątku, który następnie przez przedawnienie (zasiedzenie) dziesięcioletnie przechodzi ostatecznie na ich własność.

Wszystkie wpływy, osiągane z zarządzanego majątku opuszczonego, po potrąceniu wydatków bieżących organ zarządzający składa do depozytu na specjalny rachunek danego majątku do państwowej instytucji bankowej.

Przy wprowadzeniu w posiadanie majątku opuszczonego wydaje się danej osobie także gotówkę (depozyt), pochodzący z wpływów, osiągniętych w czasie trwania zarządu,

wraz z wszelkimi, dotyczącymi danego majątku księgami, rachunkami, wykazami itp.

Z tego wynika, że dochody osiągnięte w czasie pozostawiania majątku pod zarządem państwowym przechodzą na rzecz uprawnionych osób, którym przywrócono posiadanie majątku opuszczonego.

Jeżeli osoba, której przywrócono posiadanie majątku (przedsiębiorstwa), w czasie trwania zarządu państwowego z funduszy danego majątku (przedsiębiorstwa) pobierała jakiegokolwiek wynagrodzenia, to wynagrodzenia te będą traktowane jako kwoty pieniężne pobrane przez danego płatnika na rachunek prywatny, tzn. doliczone będą do dochodu.

W związku z tym, zaliczki podatku obrotowego i dochodowego uiszczone przez reprywatyzowany majątek opuszczony (przedsiębiorstwo) w czasie trwania zarządu państwowego przerachowane zostaną na rzecz innego podatnika (osoby, której przywrócono posiadanie majątku).

Podatek dochodowy od uposażeń lub podatek od wynagrodzeń uiszczony przez reprywatyzowany majątek (przedsiębiorstwo) od wynagrodzeń pobranych przez podatnika, któremu majątek przywrócono, odpisany będzie z powodu podwójnego opodatkowania.

Poradnik księgowego

Pojęcie kapitału z punktu widzenia księgowego

Pod mianem kapitału w księgowości rozumiemy zasadniczy wkład właściciela przy założeniu przedsiębiorstwa. Jakkolwiek Kodeks Handlowy na temat kapitału podaje cały szereg wyjaśnień i wytycznych odnośnie postępowania przy założeniu i prowadzeniu przedsiębiorstwa o charakterze fizycznym i prawnym, kapitał w cyfrach księgowych znajduje różne zabarwienie i niejednokrotnie powoduje pewne wątpliwości w zakresie jego właściwego rozwiązania. Na ten temat była już swego czasu mowa na łamach Tygodnika Gospodarczego. W tej chwili interesują nas zagadnienia praktyczne, szczególnie przy jego ustalaniu i uwidocznieniu w bilansie otwarcia w minionym roku gospodarczym 1945.

Zanim przystąpimy do charakterystycznych wypadków, kilka słów o jego pojęciu. Zależnie od rodzaju przedsiębiorstwa z punktu widzenia prawnego odróżniamy kapitał:

1. stały, tj. taki, który nie ulega w okresie działalności przedsiębiorstwa zasadniczej zmianie,
2. zmienny, tj. zwiększający lub zmniejszający się zależnie od wykazanego wyniku w danym roku gospodarczym.

Z kapitałem stałym spotykamy się w przedsiębiorstwach o charakterze spółki akcyjnej, w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, natomiast z kapitałem zmiennym w przedsiębiorstwach jednoosobowych, tj. takich, w których

właścicielem jest jedna osoba, w spółkach jawnych oraz powoływaniach w spółkach komandytowych. W tych ostatnich mamy właściwie dwojaki obraz kapitału, zmienny dla komplementariuszów, stały dla komandytystów.

W ten sposób pojmowanie kapitału można by określić również mianem czystego majątku przedsiębiorstwa, albo jeszcze lepiej we współczesnym rozumowaniu jako najtrafniejszym mianem wkładu. Ten wkład początkowy do przedsiębiorstwa ujawniać się będzie nie tylko we formie płynnej gotówki, jak to zazwyczaj ma miejsce, lecz równie dobrze w innych składnikach majątkowych, które w sumie określają nam wysokość wkładu początkowego.

Niezależnie od pojęcia kapitału czyli wkładu właściciela względnie właścicieli mamy do czynienia również z wkładem obcym tzw. kapitałem obcym, występującym w różnej postaci pod nazwą np.: wierzycieli, akceptów długu hipotecznego itp. Jest to ta część obcego wkładu, która obniża nam wartość rzeczywistą naszego majątku.

W przedsiębiorstwach, które po myśli Kodeksu Handlowego przyjmują formę prawną spółek jak np. w spółce z ogr. odpowiedzialnością, tworzy się kapitał z udziałów o ściśle określonej i stałej wartości nominalnej, przewidzianych w statucie spółki. Po myśli art. 159 Kodeksu Handlowego kapitał zakładowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powinien wynosić co najmniej dziesięć tysięcy złotych, zaś wysokość udziału nie może być mniejsza niż pięćset złotych.

Według logicznego postępowania byłoby nie do pomyślenia osiągnięcie zadawalającego rozwoju przedsiębiorstwa bez posiadania chociażby minimalnego kapitału własnego. Istniały co prawda tego rodzaju przedsiębiorstwa przed wojną, które jakkolwiek dobrze prosperowały, z niezrozumiałych przyczyn nie wykazywały w bilansie żadnego kapitału własnego, przeciwnie ujawniały tzw. saldo debetowe — występowało po stronie aktywów. Wniosek z tego rodzaju przedkładanych bilansów niedwuznacznie dowodził o zaciemnianiu księgowości i nierealnym przedstawianiu dokonywanych transakcji danego przedsiębiorstwa.

Inne, charakterystyczne i usprawiedliwione zjawisko znajdujemy w bilansie otwarcia za miniony rok gospodarczy (1945).

Prawny właściciel powrócił po minionym okresie okupacji do swego przedsiębiorstwa, nie zastając nic ze swego przedwojennego majątku za wyjątkiem lokalu i składników majątkowych ponemieckich. Odnośnie tych ostatnich, z tytułu przejęcia na własność drogą kupna, wstawił musi równowagę po stronie pasywów. Ponadto ujawniają się zobowiązania przedwojenne przedsiębiorstwa, z których trzeba się wywiązać. Tego rodzaju zbieg okoliczności powoduje utworzenie salda debetowego kapitału w dniu otwarcia, które zostanie zanulowane z końcem roku gospodarczego na skutek wykazania czystego zysku.

Mogą być i tego rodzaju fakty księgowe, że w bilansie otwarcia nie wystąpił zupełnie kapitał właściciela, z końcem roku natomiast uwidoczni się w wysokości czystego zysku, umniejszonego o pobrania na cele osobiste (Rk. Prywatny).

Gdyby miniony rok gospodarczy nie wykazał pozytywnego wyniku we formie zysku, nie uwidoczniłby się kapitał po stronie pasywów i w nowym roku gospodarczym.

Wykazanie pewnego wkładu właściciela w bilansie otwarcia mogłoby tylko wówczas mieć miejsce, gdyby właściciel wystąpił z pewną sumą jako dłużnik przedsiębiorstwa. Wówczas do pewnego stopnia sztucznie podniesiony stan dłużników przedsiębiorstwa stworzyłby saldo kredytowe kapitału, niestety i tym razem niezgodne z rzeczywistością.

A oto przykłady: Kupiec „X” powrócił do Poznania i obejmuje swój przedwojenny sklep spożywczy. Stwierdza, że znajduje się w nim nowe urządzenie sklepowe oraz towar ponemiecki. Po ustaleniu wartości z odpowiednimi władzami nabywa drogą kupna urządzenie oraz towar. W terminie 6 miesięcznym ma zapłacić:

- a) za towar ponemiecki . . . . . zł 27.000,—
b) za urządzenie ponemieckie . . . . . „ 9.000,—

Z własnego urządzenia przedwojennego pozostała wyłącznie waga do ważenia, przyjęta w wartości zł 600,—. Ponadto kupiec posiadał zobowiązania w stosunku do swoich wierzycieli w wysokości zł 2.000,—, którzy się po należność zgłosili, żądając wywiązania się z przedwojennego długu kupca.

Na podstawie powyższych danych faktycznych bilans otwarcia przedstawia się następująco:

Bilans Otwarcia na dzień 5. 4. 1945 r.

1. Towary	27.000,—	1. Wierzyciele	38.000,—
2. Urządzenie	9.600,—		
3. Kapitał (debet)	1.400,—		
	<u>38.000,—</u>		<u>38.000,—</u>

Gdybyśmy uwzględnili w powyższym przykładzie dług właściciela w stosunku do przedsiębiorstwa w wysokości zł 3.000,—, wówczas kapitał wystąpiłby po właściwej stronie w wysokości zł 3.000,— umniejszonej o wyżej wykazane saldo debetowe zł 1.400,—, to jest na zł 1.600,—. Tego rodzaju korekta nie dałaby w rezultacie nic pozytywnego, lecz byłaby jedynie zaciemnieniem bilansu. Z tej przeto przyczyny należy unikać realizacji podobnej koncepcji a raczej wykazać jak w powyższym przykładzie podano.

Jeżeli w danym roku gospodarczym osiągniemy zysk w wysokości zł 8.000,— przy podjęciu na potrzeby prywatne właściciela zł 6.000,—, to kapitał końcowy w dniu 31 12 45 r. będzie się przedstawiał jak następuje:

zysk za rok 1945 r.	zł 8.000,—
mniej podjęte na potrzeby prywatne	„ 6.000,—
	<u>zł 2.000,—</u>

mniej saldo debetowe z bilansu początkowego na dzień 5. 4. 1945 r.	„ 1.400,—
kapitał końcowy w dniu 31 12 1945 r.	<u>zł 600,—</u>

Powyższy przykład dowodzi, że pierwszy rok gospodarczy powojenny w wielu wypadkach wykazywać będzie saldo kapitałowe debetowe i dopiero następnym roku gospodarczy po wykazaniu zysku ujawni księgowy i jednocześnie prawdziwy udział właściciela w przedsiębiorstwie.

Na tym odcinku popełnia wielu księgowych błąd podstawowy, jeżeli chodzi o wprowadzenie równowagi po stronie pasywów z tytułu zobowiązań za towar ponemiecki. Jeżeli właściciel zastał w swoim przedsiębiorstwie towar ponemiecki, — wówczas zobowiązany jest z odnośnymi czynnikami uzgodnić swoje zobowiązanie i po ustaleniu wartości przejęcia tego towaru lub rzeczy ruchomych wstawić na dzień otwarcia do bilansu jako zobowiązanie.

Zaistnienie omawianego faktu, który w rezultacie może spowodować ujemne saldo kapitałowe, tzw. debetowe, należy w okresie powojennym do zjawisk bardzo częstych. Podobne wypadki zachodzą nie tylko w przedsiębiorstwach o osobowości fizycznej, lecz również o osobowości prawnej, np. w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością.

W tych ostatnich na mocy Kodeksu Handlowego kapitał nie ulega zmianie i powinien być po myśli art. 159 wykazany we właściwej wysokości.

Jeżeli jednak wspólnicy powracają do swej pierwotnej własności, w której nie znajdują równowartości na wykazanie ustawowego udziału, natenczas w przejściowym roku gospodarczym 1945, z tytułu siły niejako wyższej, kapitał spółki będzie w mniejszym lub wyższym stopniu debetowy, zależnie od wysokości zadłużenia przedsiębiorstwa z tytułu przejęcia towaru i ruchomości ponemieckich.

Poruszając sprawę kapitału — udziału właściciela w przedsiębiorstwie z punktu widzenia księgowości, należy przy sporządzeniu otwarcia ksiąg w roku 1945, zwrócić na to zagadnienie baczną uwagę, by z jednej strony zachować ciągłość bilansową, z drugiej natomiast prawdziwość księgowości.

Saldo debetowe kapitału z reguły należy do wypadków bardzo rzadkich. Ujawnia się ono przede wszystkim wówczas, gdy przedsiębiorstwo chyli się ku upadkowi na skutek złej gospodarki. Rok 1945, jako okres obrachunkowy powrotu prawowitego właściciela do swego warsztatu pracy, powoduje całkiem odmienny i niecodzienny obraz. Z tej więc przyczyny saldo debetowe kapitału uważać należy za usprawiedliwione pod warunkiem słusznego zobrazowania należności i zobowiązań przedsiębiorstwa.

Wyrównanie i właściwe ujęcie wkładu właściciela po stronie pasywów wykazywać będzie dopiero następny rok gospodarczy, tj. 1946, pod warunkiem dodatniej działalności danego przedsiębiorstwa.

Zagadnienie Ziemi Odzyskanych

Na inauguracyjnym posiedzeniu Rady Gospodarczej Ziemi Lubuskiej odbytym w Gorzowie 15. VI. br. naczelnik Wydziału Ziemi Odzyskanych w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu mgr. Frąckowiak nawiązując do wygłoszonych referatów i przeprowadzonej po nich dyskusji wygłosił przemówienie, w którym poruszył najważniejsze z wysuniętych zagadnień. W kwestii ograniczeń wywozu podkreślił, że sprawa ta ma głębsze i szersze znaczenie jak walka ze zrykiem, małym szabrownictwem, wypływa ona bowiem z chęci odbudowy starego kraju dobrami gospodarczymi Ziemi Odzyskanych, co z centralnego punktu widzenia może być uznane nawet za tendencję słuszną i godną poparcia, cierpi jednak na tym problem osiedlenia, na co zwrócono uwagę wcześniej, bo jeszcze przed powołaniem do życia Ministerstwa Ziemi Odzyskanych. Władze centralne dążą obecnie do zdecentralizowania kompetencji do udzielania zezwoleń wywozu, co w szczególności odnosi się do wyrobów bieżącej produkcji.

W chwili obecnej zezwolenia te wydaje Ministerstwo Ziemi Odzyskanych, względnie w odniesieniu do zakładów podlegających Ministerstwu Przemysłu, major Lewicki w Zielonej Górze. Zezwolenia na wywóz szybko psujących się płodów rolnych jak warzywa i owoce wydaje obecnie Wydział Ziemi Odzyskanych Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, w odniesieniu zaś do powrotnego wywozu mienia repatriantów wydział ten wydaje potwierdzenia, że na wywiezienie tego mienia niepotrzebne są zezwolenia.

Ziemia Lubuska w dużej mierze wyczerpała swoją chłonność osiedleńczą, dzięki czemu bardziej niż inne ziemie odzyskane zespoliła się z ziemiami macierzystymi i dąży obecnie do nawiązania z nimi normalnego obrotu towarowego. Rzemiosło już wywozi, drobny przemysł pragnie wywozić swój towar a rolnictwo posiada już nadwyżki bieżącej produkcji w dziale ogrodnictwa i sadownictwa.

W odniesieniu do poruszanego w referacie inż. Jurgi zagadnienia osiedlenia, mówca podkreśla, że konieczne zasiedlenie Ziemi Odzyskanych musi być dostosowane do ich możliwości gospodarczych i ich chłonności. Gdybyśmy opierali się w tym względzie tylko na przedwojennych statystykach niemieckich, popełnilibyśmy wielką pomyłkę, gdyż Rzesza Niemiecka korzystała na Ziemi Lubuskiej z polskich robotników sezonowych. Jak wykazuje nasza statystyka z r. 1938, robotników sezonowych z Polski było na tych ziemiach około 60 tys., drugie tyle szło za granicę na roboty nielegalnie. Można przyjąć, że około 80 tys. polskich robotników sezonowych pracowało na ziemiach zachodnich na roli i w ten sposób powiększało stan ludności. Ludność Ziemi Lubuskiej bez tych dodatkowych robotników można przyjąć przed wojną na ok. 600 tys.

Na koniec mówca zwraca uwagę na jeszcze jedno zagadnienie, które musi być brane pod uwagę w pracach Rady Gospodarczej Ziemi Lubuskiej, a to stosunek starej części województwa poznańskiego do nowej. W roku ubiegłym Ziemia Lubuska wobec zupełnej indolencji akcji repatriacyjnej potrzebowała przesiedleńców z najbliższego zaplecza, którzy tutaj pracowali za aprowizację. Wbrew wszelkiej propagandzie zaplecze to nie oddawało aprowizacji za darmo, lecz brało za to szaber. Sytuacja obecnie się zmieniła o tyle, że Ziemia Lubuska nie ma już za co płacić macierzystej ziemi, stara zaś część województwa poznańskiego musi jednak w dalszym ciągu wspomagać ziemię przyłączoną w tym, w czym ona nie jest samodzielna. Tutaj należy też troska o odbudowę przemysłu na ziemiach nowych, w przeciwnym razie nie mogą one prosperować. Niemal co dzień zgłaszają się reflektanci na wywóz rozmaitych urządzeń przemysłowych z ziemi przyłączonej do innych województw, a rady, aby przy pomocy tych urządzeń uruchomić warsztaty pracy tutaj na miejscu, nie trafiają do ich przekonania. Jeśli chodzi o rolnictwo, to musimy liczyć się z tym faktem, że nowy element rolniczy na tej ziemi będzie tej poziom gospodarczy raczej obniżał.

„Zagadnienie gospodarki prywatnej czy społecznej”, referat szedł w tym kierunku, żeby obie formy gospodarki były równoprawne. W pracach R. G. Z. I. sprawa ta powinna być traktowana nie jako problem pewnych przeciwstawień, lecz jako dwa aspekty jednego organizmu gospodarczego, sobie nieprzeciwstawne.

Po zakończeniu dyskusji, do której jeszcze nieraz powrócimy, przyjęto następującą rezolucję:

Zgromadzeni na pierwszym inauguracyjnym posiedzeniu Rady Gospodarczej Ziemi Lubuskiej stwierdzają przede

wszystkim wielką celowość powołania do życia tej instytucji i wyrażają głębokie przekonanie, że ona przyczyni się wydatnie do naświetlenia i rozwiązania wszystkich problemów związanych z osiedleniem i zagospodarowaniem tej ziemi, która po wiekach powróciła do Macierzy.

Zebrani stwierdzają wyrażoną zarówno we wszystkich referatach jak i w dyskusji gotowość współpracy wszystkich czynników gospodarczych z władzami państwowymi i samorządowymi dla wskrzeszenia i ożywienia życia gospodarczego na Ziemi Lubuskiej poprzez jak najbardziej intensywne zagospodarowanie i wykorzystanie zakładów rolnych, przemysłowych, handlowych, rzemieślniczych i usługowych.

Za czołowe zagadnienia Ziemi Lubuskiej zebrani uznają następujące:

1. celowa akcja osiedleńcza na roli i w miastach, celowe ożywienie życia gospodarczego w miastach przy równoczesnym zasiedleniu wsi i odbudowie gospodarstw rolnych i ich upełnieniu.
2. Ugruntowanie położenia prawnego wszystkich gospodarstw i przedsiębiorstw.
3. Usprawnienie żeglugi na Odrze poprzez
  - a) usunięcie przeszkód powstałych przez zatopienie barek, zniszczenie mostów i innych,
  - b) stworzenie odpowiedniej floty statków rzecznych,
  - c) odbudowę portów rzecznych,
  - d) jak najrychlejsze przejęcie całego portu w Szczecinie,
  - e) objęcie w swobodną dyspozycję rzeki Odry na całej jej szerokości.
4. Niezwłoczne usprawnienie transportu kolejowego na tych odcinkach, na których stosunkowo małymi środkami da się to osiągnąć.
5. Stworzenie programu uruchomienia nieczynnych zakładów przemysłowych.
6. Ożywienie akcji prywatyzacji i wydzierżawiania przedsiębiorstw pozostających we władaniu Państwa.
7. Ugruntowanie i pogłębienie ulg podatkowych.
8. Rozszerzenie wydatne rozmiarów kredytu.
9. Prowadzenie akcji oświatowej celem zaznajomienia osiedlających się z warunkami pracy na roli na tym terenie.
10. Ograniczenie zakazu wywozu i przewozu do zakresu chroniącego najżywoźniejsze interesy Ziemi Odzyskanych w ogóle a Ziemi Lubuskiej w szczególności.
11. Uproszczenie procedury administracyjnej we wszystkich sprawach dotyczących Ziemi Lubuskiej, w szczególności uprawnienie do wydawania pozwoleń na wywóz produkcji powojennej przez władze administracyjne I-szej instancji a zarządy gminne w miejscowościach, w których tych władz nie ma.
12. Jak najszersze wykorzystanie instytucji samorządu gospodarczego i organizacji przemysłowych handlowych, rzemieślniczych i rolniczych w akcji zagospodarowania i osiedlenia Ziemi Lubuskiej.

Zebrani zlecają biurowi R. G. Z. L. skodyfikowanie wszystkich poruszonych tematów, zwrócenie się do właściwych władz i instytucji z odpowiednimi memoriałami i wnioskami i zreferowanie tych spraw na następnym zebraniu R. G. Z. L., które winno się odbyć w Zielonej Górze.

Zaprzyiężeni rzeczoznawcy

Zaprzyiężeni zostali jako rzeczoznawcy z dziedziny księgowości na okręg Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu:

- a) ob. Jakub Kloska zamieszkały w Poznaniu, ul. Gen. Kosińskiego 1 m. 30,
- b) ob. Wiktor Krajkowski zamieszkały w Poznaniu, ul. Siemieradzkiego 5.

Ponadto:

- ob. mgr. Janina Jankowska zamieszkała w Poznaniu, Rynek Łazarski 10 — jako tłumaczka języka angielskiego,
- ob. Hipolit Piotrowski, zamieszkały w Poznaniu, ul. Marsz. Focha 112 jako rzeczoznawca dla branży ceramicznej na okręg Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Na froncie inicjatywy prywatnej

Ograniczanie przedsiębiorczości prywatnej

Niektóre posunięcia czynników urzędowych nie są zgodne z deklaracjami najwyższych czynników rządowych w odniesieniu do przedsiębiorczości prywatnej, w szczególności do handlu. Do takich należy następujące:

Jak stwierdza firma „Elibor”, przedsiębiorstwo handlowe podległe Ministerstwu Przemysłu, (zob. M. P. nr 12 Gł. str. 2) przed kilkunastu dniami została zawarta między tą firmą a Ministerstwem Przemysłu umowa, na podstawie

której firma ta ma uzyskać prawo wyłącznej sprzedaży wszelkich wyrobów przemysłu państwowego wchodzących w zakres branży żelaznej, opałowej i materiałów budowlanych.

Na podstawie tej umowy firmie „Elibor” nie będzie wolno towaru sprzedawać kupcom, lecz bezpośrednio instytucjom i konsumentom.

Usuwanie firm prywatnych na rzecz spółdzielni

W Poznaniu Zarząd Miejski nie wznawia wygasłych umów dzierżawnych na lokale handlowe z firmami prywatnymi i oddaje je spółdzielniom. Dotychczas zaszły dwa takie wypadki. Wniosków jednak ze strony spółdzielni na takie lokale wpłynęło ok. 100. Firmy prywatne muszą w

krótkim terminie opuścić zajmowane przez siebie i niejednokrotnie dużym kosztem wyremontowane lokale.

Izba P.-H. w Poznaniu wraz ze Zrzeszeniem Kupców na miasto Poznań interweniowała w tej sprawie u Prezydenta Miasta.

Wiadomości różne i komunikaty:

Majątki porzucone a podatki.

Na podstawie art. 78 ustawy z dnia 4 maja 1938 r. o podatku obrotowym, od obrotu przedsiębiorstw państwowych, nie posiadających odrębnej osobowości prawnej, pobiera się podatek o 50% wyższy w stosunku do normalnych stawek, które byłyby właściwe dla czynności tych przedsiębiorstw.

Urządy Skarbowe (Urząd Rewizyjny) pobierały jak dotychczas od przedsiębiorstw stanowiących majątek porzucony i jako taki pozostających pod tymczasowym zarządem państwowym, stawki podatku obrotowego o 50% wyższe w myśl art. 7 ust. (3) ustawy o podatku obrotowym, wychodząc z założenia, że przedsiębiorstwa poniemieckie (majątki porzucone) należy traktować narówni z przedsiębiorstwami państwowymi, nie posiadającymi odrębnej osobowości prawnej, gdyż zarząd tych majątków nie jest wykonywany na rachunek właściciela majątku, jak to ma miejsce przy majątkach opuszczonych, lecz na rachunek Państwa; wszystkie bowiem wpływy osiągane z zarządzanego majątku, po potrąceniu wydatków bieżących, organ zarządzający składa na rachunek Głównego Urzędu Tymczasowego Zarządu Państwowego do kasy skarbowej lub państwowej instytucji bankowej, jako dochód Skarbu Państwa.

Ministerstwo Skarbu jednak wyjaśniło, że przedsiębiorstwa, stanowiące majątek porzucony, nie są przedsiębiorstwami państwowymi i dla tego nie należy od tych przedsiębiorstw pobierać 50% wyższy podatek obrotowy, przewidzianej w art. 7 ust. (3) ustawy o podatku obrotowym z dnia 4 maja 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 292).

W związku z tym, majątki (przedsiębiorstwa) porzucone opodatkowane będą podatkiem obrotowym i dochodowym na ogólnych zasadach.

Nadpłaty podatku obrotowego jakie wynikną po przypisaniu wymiaru podatku obrotowego za rok 1945 przeliczone zostaną na poczet wymierzonego podatku dochodowego za rok 1945.

Jeżeli na koncie podatników, o których mowa wyżej, figurują jeszcze zaległości z tytułu zaliczek podatku obrotowego za rok 1945, wówczas pobór tej części zaległości, jaka przypada na 50% dodatek zostanie wstrzymany a pobór pozostałej części zaległości ograniczony o kwotę nadpłaty wynikającej z uiszczonych już nienależnie 50% podatku.

Powyższe wyjaśnienie nie odnosi się do przedsiębiorstw, które przeszły na własność Państwa na podstawie ustawy o reformie rolnej lub na podstawie dekretu o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa.

Sposób ustalenia wartości majątku spadkowego.

W myśl przepisu art. 6 ustawy z dnia 31 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 263) władza skarbową może oprzeć wymiar podatku spadkowego lub darowanego

1. albo na wartości podanej przez strony w zeznaniu majątku spadkowego lub darowanego,

2. albo na wartości podwyższonej przez stronę na żądanie władzy skarbowej,
3. albo wreszcie na wartości ustalonej przez władzę skarbową na podstawie opinii co najmniej dwóch znawców, zaprzysiężonych przez sąd. Wynika stąd, że przyjęcie innej wartości przez władzę skarbową stanowiłoby do wolność i obrazę wymienionego wyżej art. 6.

Przy ustalaniu wartości majątku spadkowego lub darowanego miarodajny jest — zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 24 marca 1923 r. (z. U. R. P. Nr. 44, poz. 296) stan majątku spadkowego lub darowanego z dnia otwarcia spadku lub działania darowizny, a wartość — z czasu, w którym urząd ustala tę wartość; natomiast w razie wcześniejszej sprzedaży majątku spadkowego bierze się pod uwagę wartość z dnia sprzedaży.

Ponieważ podatek spadkowy i od darowizny wymierza się od czystej wartości majątku spadkowego lub darowanego, przeto o ile istnieją długi w kwocie pieniężnej obciążające majątek spadkowy lub darowany, nie wolno uwzględniać tych długów do czasu ukazania się osobnej ustawy. — w innej wartości jak tylko nominalnej a nie w kwocie zwaloryzowanej przez strony.

Uwzględnienie tych długów może nastąpić jedynie tylko po ich należytych udowodnieniu bądź dokumentami bądź zaświadczeniami wierzycieli, stwierdzającymi wysokość tych długów w kapitale i w odsetkach zaległych do dnia otwarcia się spadku lub działania darowizny.

Opłaty stemplowe od podań i zezwoleń w sprawach dot. sprzedaży napojów alkoholowych.

Celem ujednoczenia postępowania w sprawach dotyczących pobierania opłat stemplowych od podań i zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych władze skarbowe wyjaśniły, że należy w dalszym ciągu stosować postanowienia wykładni ustawy o opłatach stemplowych, ustalonej przez Ministerstwo Skarbu (Dz. U. R. P. Nr. 14, poz. 100).

W związku z powyższym obecnie pobierane będą następujące kwoty tytułem opłaty stemplowej:

- 30 zł od zezwoleń wydawanych na okres oznaczony do 12 miesięcy (koncesje czasowe),
- 50 zł od zezwoleń wydanych na czas nieograniczony na obszarze gmin wiejskich,
- 200 zł od zezwoleń wydanych na czas nieograniczony na obszarze gmin miejskich,
- 50 zł od podań o zezwolenia wyżej określone,
- 5 zł od każdego załącznika. Powyższe stawki stosowane będą przy sprzedażach zarówno z prawem wyszynku jak i w naczyniach zamkniętych.

Ponieważ powyższe stawki opłat stemplowych obowiązują od 4 maja 1946 r., przeto od podań, które wniesiono do władzy lub urzędu po tym terminie i od zezwoleń wydanych

również po tym terminie pobrane zostaną dodatkowo w wysokości różnicy między opłatą podwyższoną a opłatą uiszczoną.

Wolne stanowiska.

Zrzeszenie Eksporterów i Importerów R. P. komunikuje: Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego pismem z dnia 12. 6. rb. zawiadomiło Zrzeszenie, że w Wydziale Rolniczo-Spożywczym Departamentu Importu i Eksportu wakuje kilka stanowisk służbowych, które winny być obsadzone przez odpowiednie siły fachowe. Poszukiwani są kandydaci:

1. na stanowisko inspektora standaryzacyjnego wikkliny (w związku z rozpoczętym eksportem wikkliny);
2. na stanowisko inspektora standaryzacyjnego dla puchu i pierza;
3. na stanowisko ispektora standaryzacyjnego dla jagód i grzybów;
4. na stanowisko referenta dla spraw handlu mięsem;
5. " " " " " artykułów monop.
6. " " " " " produkcji roślinnej.

Komunikując powyższe prosimy ewtl. kandydatów o zgłaszanie się do Biura Personalnego Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego, Warszawa-Praga, ul. Wileńska 2/4, III p. celem osobistego porozumienia się w sprawie pracy w ministerstwie.

Kandydaci winni również powiadomić Zrzeszenie Eksporterów i Importerów R. P. w Warszawie — Zgoda 7 o złożonym wniosku do ministerstwa.

Na marginesie wysokich opłat za prąd.

Poniżej podajmy w dosłownym brzmieniu uchwałę Miejskiej Rady Narodowej miasta Żemsz (powiat Krosno nad Odrą) z dnia 11. czerwca br.

„Miejska Rada Narodowa biorąc pod uwagę ciężkie warunki materialne mieszkańców miasta Żemsz, w związku z podwyżką opłat za prąd, zgłasza protest przeciwko podwyżce, podając następujące motywy:

1. Powoduje się automatycznie podwyżkę opłat za wodę.
2. Młyn motorowy w połowie nie może pokryć wydatków za prąd z opłat pobranych za przemiał, co powoduje zamknięcie młyna, gdyż opłaty za przemiał podwyższyć nie wolno, ponieważ są uregulowane specjalną taryfą.
3. Oświetlenie miasta musi być zlikwidowane, gdyż Zarząd Miejski nie ma możliwości pokryć opłat za prąd, co niewątpliwie spowoduje osłabienie bezpieczeństwa publicznego.
4. Życie gospodarstw rolnych jest całkowicie zahamowane, co powoduje obniżenie kultury rolnej. (Gdyż stosowanie motorów elektrycznych jest dla rolników niemożliwe.)
5. Wszystkie warsztaty rzemieślnicze ulegają likwidacji, nie mogąc pokryć opłat za prąd z powodu ciężkiej sytuacji gospodarczej.
6. Ludność miasta wyłącza światło sama, a najczęściej w sposób podstępny stara się korzystać ze światła, co jest karalne i przynosi Państwu tylko szkody, lub też stosuje świeczki, albo inne sposoby oświetlenia, co powoduje obniżenie stopy kulturalnej przeciętnego obywatela, wywołując rozgoryczenie i narzekania.”

Przedsiębiorstwa niemieckie.

Według okólnika Nr. 44 ministra Apropowizacji i Handlu z dnia 4. 6. 46 dotyczącego czynności przygotowawczych związanych z przejęciem przez Państwo przedsiębiorstw ponemieckich (art. 2 ust. z 3. 1. 46), przy ustalaniu okoliczności, czy przedsiębiorstwo jest niemieckie należy mieć na

uwadze rozporządzenie ministra Sprawiedliwości z dnia 11. kwietnia 1946 o określaniu osób, których przedsiębiorstwa przechodzą na własność Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 115). Rozporządzenie to postanawia m. i., że za niemieckie lub gdańskie osoby prawne prawa prywatnego, uznaje się osoby prawne, których:

- a) siedziba w dniu 1. września 1939 r. znajdowała się na obszarze Rzeszy Niemieckiej,
- b) więcej niż połowa kapitału zakładowego, w okresie między dniem 1. stycznia 1939 r. a datą wejścia w życie ustawy z dnia 3. 1. 1946 r. tj. 5. 2. 46, stanowiła choćby przejściowo własność niemieckich lub gdańskich osób prawnych. Do przedsiębiorstw niemieckich zalicza się również te przedsiębiorstwa, które były kontrolowane przez obywateli niemieckich. Zgodnie z § 3 powołanego zarządzenia są to takie przedsiębiorstwa, w których decydujący wpływ na zarząd przedsiębiorstwa mieli obywatele niemieccy lub gdańscy.

Handel Zagraniczny.

BULGARIA.

1. Dyrekcja Handlu Zagranicznego w Sofii Buł. Żariza Joanna 6 zwróciła się do Izby z prośbą o nadesłanie jej katalogów firm polskich, pragnących eksportować do Bulgarii.

Chodziłoby głównie o wywóz nast. artykułów: wyroby z kauczuku, przybory kuchenne, wyroby żelazne, konserwy rybne, artykuły elektrotechniczne, maszyny, wyroby z aluminium, artykuły chemiczne, przetwory farmaceutyczne, wyroby sanitarne, wyroby ze szkła i porcelany, wyroby konfekcyjne. Zainteresowane firmy zechcą się skomunikować bezpośrednio z wyżej podaną instytucją.

Korespondencję prowadzić można w języku francuskim.

2. Firma Ing. Ilija Ilieff, Gabrovo Rue Brianska 68 interesuje się importem nast. artykułów: obrabiarki do drzewa i metali, narzędzia techniczne dla fabryk, kotły, maszyny i turbiny parowe i wodne, urządzenia do centralnego ogrzewania, piece, maszyny, aparaty i urządzenia chłodnicze, artykuły i aparaty elektrotechniczne, maszyny i przybory do maszyn włókienniczych, aparaty i części radiowe.

BELGIA.

W Brukseli powstała polsko-belgijska firma handlowa np. P. & B. Supply Centre, Bruxelles, 83, Rue de la Brasserie. Firma ta pragnęłaby wejść w stałe stosunki handlowe z firmami polskimi oraz służyć pomocą polskim eksporterom i importerom na terenie Belgii i W. Ks. Luksemburskiego.

Nadesłane Książki.

Dr Lewandowski — „Chemiczna analiza jakościowa” — Wydawnictwo Księgarnia Wł. Wilak, Poznań, Kantaka 10, PKO V-4085, stron 138, cena 250,— zł.

Książka Dra A. Lewandowskiego — pt. „Chemiczna analiza jakościowa” w skondensowanej formie podaje wszystko, co pracującemu w dziedzinie analizy jakościowej potrzeba. Część ogólna poświęcona została krótkiemu omówieniu teoretycznemu zasad podstawowych zjawisk chemicznych. W tejże części opisane też zostały metody prowadzenia prac analitycznych. Część szczegółowa obejmuje opis najważniejszych reakcji analitycznych kationów tak pospolitszych, jak i rzadszych, dalej opis reakcji anionów i w końcu dość obszerny rozdział, traktujący o praktycznym wykonaniu analiz. Nowoczesny charakter tej książki w zarzuceniu niektórych dawnej stosowanych metod i reakcji i podaniu w ich miejsce licznych reakcji nadających się do wykonania metodą kropłową. Całość uzupełnia schemat toku analizy kationów oraz układ periodyczny pierwiastków.

SITA z ączkami 2,8, 2,6, 2,4 i 2,2 do przesiewania prób ężmienia, nożyce do przekroju ężmienia suszarkę elektryczną do stwierdzenia wilgoci kupię.

Zgłoszenia z podaniem ceny do „PAR” - Poznań, ulica Fr. Ratajczaka 7 pod Nr 56.

BIURKA

Krzesta gięte, Meble szkolne

Poznańska Centrala Mebli - L. KONIECZNY

Przedstawicielstwa fabryczne

POZNAŃ, ul. 27 Grudnia 5, tel. 39-71

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31 Tel.: 78-62, 23-65, 23-66

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska Agencja Reklamy Fr. Krajna — Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 7 — Tel. 30-80 i oddz. Kraków Rynek Gł. 46 — Tel. 503-66

Administracja: Księgarnia Wilak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40 Konto P.K.O. — V-4085 Cena numeru 10,— zł, prenumerata kwartalnie 100,— zł